

ΛΟΓΟΣ ΙΔ΄: Προς όσους σκοπεύουν χωρίς νόμιμη δικαιολογία να εγκαταλείψουν τις γυναίκες τους και να γίνουν μοναχοί (Άγιος Μάξιμος ο Γραικός)

/ [Πεμπτουσία](#)

ΛΟΓΟΣ ΙΔ΄

Προς όσους σκοπεύουν χωρίς νόμιμη δικαιολογία να εγκαταλείψουν τις γυναίκες τους και να γίνουν μοναχοί

Επειδή είμαστε φίλοι εν Κυρίω και μου φανερώνεις εν μέρει τις σκέψεις σου, θεώρησα σωστό, αγαπητέ μου φίλε και αδελφέ, με αυτήν την μικρή πραγματεία να υπακούσω στην επιθυμία σου, εφόσον ο Χριστός, Θεός και Σωτήρας μας, που βλέπει την φιλία μας εν τω ονόματί Του, δέχεται να φωτίσει και να νουθετήσει τον αδύναμο νού μου για την δόξα Του προς όφελος και σωτηρία σου. Επειδή Αυτός δεν χαίρεται και δεν δοξάζεται τόσο πολύ με τίποτα άλλο, όσο με την σωτηρία αυτών που Τον πιστεύουν. Για αυτούς εξάλλου και από τον μεγάλο ζήλο Του αποφάσισε να υποστεί εκούσια τόσο πικρό θάνατο. Κανένας φιλότεκνος πατέρας

δεν νοιάζεται και δεν φροντίζει για τα παιδιά του τόσο, όσο ο Δημιουργός μας, οδηγώντας μας με κάθε τρόπο προς Αυτόν, για να μας αποτρέψει από κάθε κακό, δόλο και ψεύδος, από κάθε σαρκική ακαθαρσία και ασωτία, και να μας κάνει υιούς του Θεού [1] και κληρονόμους της αιωνίας βασιλείας [2] και των άρρητων αγαθών, «α οφθαλμός ουκ είδε και ούς ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη» [3]. Κανείς δεν μπορεί να τα αποκτήσει αυτά διαφορετικά, παρά μόνο με την επιμελή τήρηση των σωτηρίων εντολών του Χριστού.

Πολλές είναι οι εντολές Του. Κυρίως όμως πρέπει να φροντίζουμε να τηρούμε τρεις από αυτές, την δικαιοσύνη, την ευσπλαγχνία και την πίστη, εξαιτίας της παραβάσεως των οποίων οι Φαρισαίοι και οι Γραμματείς καταδικάστηκαν από τον Σωτήρα Χριστό που είπε: «Ουαί υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί, ότι αποδεκατούτε το ηδύοσμον και το άνηθον και το κύμινον, και αφήκατε τα βαρύτερα του νόμου, την κρίσιν και τον έλεον και την πίστιν· ταύτα δε έδει ποιήσαι κακείνα μη αφιέναι» [4]. Όποιος τηρεί με ζήλο αυτές τις τρεις εντολές θα τηρήσει γενικώς όλο το θείο Ευαγγέλιο. Θα πρέπει να πιστεύει κανείς ολόψυχα στα λόγια του Σωτήρος, τα οποία Αυτός έχει πεί διά των προφητών, των αποστόλων και των οικουμενικών διδασκάλων Του, κηρύττοντας τα μέλλοντα αγαθά, δηλαδή την αιώνια ζωή και την ατελεύτητη βασιλεία, που θα αξιωθούν όσοι έζησαν ενάρετα και όσια κατά την παρούσα ζωή. Αλλά πρέπει να πιστεύει επίσης ολόψυχα και σε ο,τι είπε Αυτός για την φοβερή Δευτέρα Παρουσία Του, για την αναμενόμενη

και αδέκαστη Κρίση και για τα αιώνια βάσανα, με τα οποία θα βασανίζονται οι παραβάτες των αγίων εντολών Του.

Όποιος λοιπόν πιστεύει σε όλα αυτά ειλικρινώς και χωρίς αμφιβολία και τα τηρεί, τα έχει διαρκώς μέσα στην καρδιά του και φυλάσσει συνεχώς τον εαυτό του από κάθε κακό και αδικία, την απληστία, την ακαθαρσία, το ψεύδος, τον δόλο, τον φθόνο, την φιλαργυρία, τον σφετερισμό ξένης περιουσίας, και παράλληλα φροντίζει, ώστε να ελεεί όλους, να τους αγαπάει, να τους θεωρεί καλύτερους, να βοηθάει τους αδικημένους κατά το μέτρο των δυνάμεών του με τον λόγο, με την πράξη και με την προσευχή στον Θεό. Με λίγα λόγια να πράττει ο,τι ευαρεστεί τον Θεό, δηλαδή «όσα εστίν αληθή, όσα σεμνά, όσα δίκαια, όσα αγνά, όσα προσφιλή, όσα εύφημα, ει τις αρετή και ει τις έπαινος», σύμφωνα με τον λόγο του Απόστολου [5]. Αυτά σκέπτεται και συλλογίζεται, αυτά πράττει, αυτά ζητάει πάντοτε, με αυτά ζει και χαίρεται, μισώντας ολόψυχα κάθε ψεύδος και κάθε πονηριά. Αυτός καυχώμενος εν Κυρίω λέγει στον δίκαιο Θεό: «Αδικίαν εμίμησα και εβδελυξάμην, τον δε νόμον σου ηγάπησα» [6] και σε άλλο χωρίο του ιδίου ψαλμού λέγει: «Αγαθός μοι ο νόμος του στόματός σου υπέρ χιλιάδας χρυσίου και αργυρίου» [7]. Όποιος ειλικρινά ακούει αυτόν τον ενάρετο λόγο, ζει στον παρόντα κόσμο ως οδοιπόρος και ξένος, που θυμάται πάντοτε και επιθυμεί την μέλλουσα αιώνια ζωή, σύμφωνα με τα λόγια του προφήτη: «Ως αγαπητά τα σκηνώματά σου, Κύριε των δυνάμεων. Επιποθεί και εκλείπει η ψυχή μου εις τας αυλάς του Κυρίου, η καρδιά μου και η σαρξ μου ηγαλλιάσαντο επί Θεόν ζώντα»[8] . Και σε άλλον ψαλμό λέγει: «Μίαν ητησάμην παρά Κυρίου, ταύτην εκζητήσω· του κατοικείν με εν οίκω Κυρίου πάσας τας ημέρας της ζωής μου, του θεωρείν με την τερπνότητα Κυρίου και επισκέπτεσθαι τον ναόν τον άγιον αυτού» [9].

1. Πρβλ. Ματθ. 5,9. Ρωμ. 8,14. Γαλ. 3,26.

2. Πρβλ. Τίτ. 3,7. Ιακ. 2,5.

3. Α΄ Κορ. 2, 9.

4. Ματθ. 23, 23.

5. Φιλ. 4, 8.

6. Ψαλμ. 118, 163.

7. Ψαλμ. 118, 72.

8. Ψαλμ. 83, 2-3.

9. Ψαλμ. 26, 4.

Αυτός που είπε αυτά ήταν ένδοξος βασιλέας, που είχε άφθονο χρυσό και ασήμι και ήταν περιβεβλημένος με τιμή και δόξα. Κανένα όμως από αυτά τα φθαρτά αγαθά δεν τον χαροποιούσε ιδιαίτερα, όσο θέρμαινε την καρδιά του η προσμονή των αγαθών που ετοιμάστηκαν γι' αυτόν στον ουρανό. Γι' αυτό με τον μέγιστο ζήλο

λέγει: «Ὁν τρόπον επιποθεί ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως επιποθεί ἡ ψυχὴ μου πρὸς σε, ὁ Θεός. Εἰδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεόν τὸν ζῶντα». Καὶ ἔπειτα, ἐπειδὴ, ζῶντας πολὺ χρόνον σὲ αὐτὴν τὴν ζωὴν, στερεῖται τῆς θέας τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, συνεχίζει με θλίψη, λέγοντας: «Πότε ἤξω καὶ οφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ;» [10] Αὐτοὶ οἱ θεάρεστοι ἄνδρες υπήρξαν θερμότατοι ζηλωτὲς τῆς θείας δόξας καὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, μολονότι ζούσαν με τὶς γυναῖκες τοὺς καὶ εἶχαν ἀναρίθμητες βιοτικὲς μέριμνες. Τὸ πιο θαυμαστό δὲ ἀπὸ ὅλα, ζούσαν πρὶν ἀκόμη ἔλθει ὁ Σωτὴρας Χριστός, καὶ γιὰ σύμβουλόν τοὺς εἶχαν μόνον τὸν νόμον τοῦ Μωυσῆ. Ἀλλὰ «οὐδὲν ἐτελείωσεν ὁ νόμος» σύμφωνα με τὸν θεῖο Παῦλον [11].

Ἐχοντας αὐτὰ τὰ παραδείγματα τοῦ θεαρέστου βίου, μπορούμε καὶ εμεῖς που κατέχουμε κοσμικὰ ἀξιώματα, νὰ ευχαριστοῦμε τὸν Κύριον τῶν οὐρανῶν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐπιθυμοῦμε εὐλικρινᾶ νὰ ἀποκτήσουμε τὴν αἰωνία βασιλεία, τὴν ἀτελεύτητη ζωὴ καὶ νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὰ αἰώνια βάσανα. Καὶ εμεῖς, ὅπως καὶ οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, μπορούμε με τὴν ἀρετὴ νὰ ἀποφύγουμε τὶς προαναφερθεῖσες κακίες, ἀφοῦ τὶς μισήσουμε ολόψυχα, ὅπως καὶ κάθε ἀτιμία, καὶ νὰ ἀκολουθήσουμε τὶς σωτήριες καὶ θεάρεστες πράξεις καὶ ἀρετὲς, ἔχοντας πάντοτε στὴν μνήμη μας τὸν θεόπνευστο λόγο που λέγει: «Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δε νόμον σου ἠγάπησα» [12], ἀλλὰ καὶ τὸν λόγο, «προωρώμην τὸν Κύριον διαπαντός, ἐνώπιόν μου ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ» [13].

Άρα, αν κάποιος έχει όλα αυτά στην μνήμη του και τα πιστεύει ολόψυχα, αν αγαπάει και ταυτόχρονα φοβάται τον Σωτήρα Χριστό ως αγαθό και φιλόνητο Κύριο, και φοβερό Κριτή που στέλνει χωρίς έλεος στα αιώνια βάσανα τους παραβάτες των αγίων εντολών Του, αυτός, εξαιτίας των θεαρέστων πράξεών του, είναι αληθώς μακάριος και στον παρόντα αιώνα και στον μέλλον-τα. Αφού έζησε καλά και θεάρεστα σε αυτήν την προσωρινή ζωή, θα ακούσει στην μέλλουσα την θεία φωνή να κηρύττει: «Ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ· επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω· είσελθε εις την χαράν του κυρίου σου» [14].

Οπότε μην απελπίζεστε για την σωτηρία σας εσείς που ζείτε νόμιμα με τις γυναίκες σας, ανατρέφετε τα παιδιά σας και δεν ζητάτε διαζύγιο, σύμφωνα με την εντολή του θείου Παύλου, που λέγει: «Δέδεσαι γυναικί; μη ζητεί λύσιν» [15], επειδή «τίμιος ο γάμος εν πάσι και η κοίτη αμίαντος» [16]. Αν όμως ζητάτε αληθινά την μεγαλύτερη σωτηρία, τότε να απομακρυνθείτε από κάθε κακό, από την αδικία, την πονηρία, την τοκογλυφία, την αρπαγή ξένης περιουσίας, το ψεύδος, την συκοφαντία, τον φθόνο, την απληστία και κάθε απανθρωπία και να αγαπήσετε την αλήθεια, την φιλανθρωπία, την αγαθότητα και την αγιότητα.

Να είσαστε ευχαριστημένοι από τις συζύγους σας και να μην επιθυμείτε τις ξένες, επειδή οι μοιχοί και οι άσωτοι, που αμαρτάνουν με ξένες γυναίκες, καταδικάζονται σε αιώνια μαρτύρια μαζί με τους κατοίκους των Σοδόμων και των Γομόρρων, όπου το σκουλήκι δεν αποκοιμάται [17], το πυρ δεν σβήνει [18] και ο οδυρμός και βρυγμός των οδόντων είναι ατελείωτοι [19]. Αν όμως κάποιος από σας αφελώς δεν έχει πεισθεί από τα λόγια αυτά και θελήσει να αφιερωθεί στον μοναχικό βίο, και γι' αυτόν τον λόγο θέλει να διαζευχθεί από την γυναίκα του παρά την εντολή του αγίου απόστολου Παύλου, ας ακούσει και το εξής, αφού δεν πείστηκε με όλα όσα έχουμε αναφέρει. Ας δοκιμάσει πρώτα τον εαυτό του στην κοσμική ζωή, για να δει αν θα μπορέσει να τηρήσει τις προαναφερθείσες αρετές και τις ορθές πράξεις με φόβο Θεού και ειλικρίνεια. Και αν μπορέσει με την βοήθεια του Θεού να τηρήσει τις εντολές με το θέλημα του Θεού, τότε να μη χωρίσει από την γυναίκα του, αλλά ευχαριστώντας τον Θεό να παραμείνει στην εκτέλεση καλών πράξεων, προσευχόμενος με ζήλο στον Θεό, για να τον τακτοποιήσει έτσι όπως θέλει Αυτός.

10. Ψαλμ. 41, 2-3.

11. Έβρ. 7, 19.

12. Ψαλμ. 118, 163.

13. Ψαλμ. 15, 8.

14. Ματθ. 25, 21.

15. Α' Κορ. 7, 27.

16. Εβρ. 13, 4.

17. Πρβλ. Μάρκ. 9,48.

18. Πρβλ. Ματθ. 3,12. Μάρκ. 9,43. Λουκ. 3,17.

19. Πρβλ. Ματθ. 8,12. 13,42,50. 22,13. 24,51. 25,30. Λουκ. 13,28.

Επί πλέον να ξέρει ότι ο

μοναχικός βίος που επιθυμεί δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η αυστηρή τήρηση των σωτηρίων εντολών του Θεού και του Ευαγγελίου του Χριστού. Αυτές είναι κυρίως κάθε αλήθεια και ευσπλαγχνία, η ειλικρινής αγάπη, η εγκάρδια ταπείνωση, η πραότητα, η σωφροσύνη, η περιφρόνηση του φθαρτού πλούτου, της κοσμικής δόξας και τιμής, η απόρριψη της ματαιοδοξίας και κάθε απληστίας. Και αν στην κοσμική ζωή τηρήσει αυτές τις αρετές έτσι όπως πρέπει ενώπιον του Θεού, δεν θα είναι μακριά από τον μοναχικό βίο και την μακαριότητα. Και αντιθέτως, αυτός που φοράει την μοναχική ενδυμασία, αλλά περιφρονεί τις εντολές του Σωτήρος και την παράδοση των Πατέρων, περνώντας την ζωή του αντίθετα προς αυτές, άτακτα, συνεχώς μεθώντας και τρώγοντας ασυγκράτητα, νικημένος από την φιλαργυρία, την απληστία, την πλεονεξία και την πονηρία, διαφέρει από τον κοσμικό άνθρωπο μόνο ως προς την ενδυμασία, κατά το ρητό του αποστόλου: «Η περιτομή ουδέν εστι, και η ακροβυστία ουδέν εστιν, αλλά τήρησις εντολών Θεού» [20]. Επομένως, όποιος προσεκτικά, με αληθινή πίστη και μεγάλη επιθυμία εκτελεί τις εντολές του Σωτήρος Χριστού, για να είναι αρεστός στον Θεό και όχι στους ανθρώπους, θα αναγνωριστεί από Αυτόν και θα αποκληθεί μοναχός, ακόμη και αν τελειώσει την ζωή του ως κοσμικός. Η χριστιανική ευσέβεια δεν συνίσταται από την αλλαγή της ενδυμασίας ούτε γίνεται επαινετή από την εγκράτεια, αλλά από την αλλαγή των κακών ειδωλολατρικών συνηθειών και από την αποφυγή κάθε κακού και κάθε ψυχοφθόρου πάθους, σαρκικό και πνευματικό. «Ο έχων τας εντολάς μου και τηρών αυτάς, εκείνός εστιν ο αγαπών με» [21]. Και αλλού λέγει: «Ου πας ο λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιων το θέλημα

του πατρός μου του εν ουρανοίς» [22]. Ο απόστολος Παύλος μας διδάσκει σε τι συνίσταται το θέλημά Του, λέγοντας στην Α΄ προς Θεσσαλονικείς Επιστολή: «Τούτο γαρ εστι θέλημα του Θεού, ο αγιασμός υμών, απέχεσθαι υμάς από της πορνείας, ειδέναι έκαστον υμών το εαυτού σκεύος κτάσθαι εν αγιασμί και τιμή, μη εν πάθει επιθυμίας καθάπερ και τα έθνη τα μη ειδότα τον Θεόν, το μη υπερβαίνειν και πλεονεκτείν εν τω πράγματι τον αδελφόν αυτού, διότι έκδικος ο Κύριος περί πάντων τούτων, καθώς και προείπαμεν υμίν και διεμαρτυράμεθα» [23]. Πρέπει όχι μόνο να μην επιθυμούμε τις ξένες γυναίκες και τις πόρνες, όχι μόνο να φυλαγόμαστε από την θεομίσητη ανδροφιλία, αλλά και με τις δικές μας γυναίκες να ερχόμαστε σε επαφή κατά καιρούς και κατά καιρούς να τις αποφεύγουμε, «ίνα σχολάζηται τη προσευχή και πάλιν επί το αυτό». Να έρχεστε σε επαφή, όπως γράφει ο ίδιος Απόστολος στην Α΄ προς Κορινθίους Επιστολή, λέγοντας: «ίνα μη πειράζη υμάς ο σατανάς διά την ακρασίαν υμών» [24]. Ο Απόστολος εννοεί το πάθος της σαρκικής επιθυμίας και της επιθυμίας των ειδωλολατρών, δηλαδή των ανθρώπων που δεν φοβούνται τον Θεό και δεν τον γνωρίζουν, όλη δε η ζωή τους, όλη η επιθυμία, όλη η προσπάθεια και ο αγώνας συνίσταται στην ακόρεστη ακολασία, στην ακαθαρσία, στην ασωτία, την αδικία και την απληστία.

Εσείς όμως, λέγει, ως χριστιανοί, αφού έχετε αγιασθεί και φωτισθεί με την αληθινή θεολογία και έχετε καθαρισθεί με το άγιο βάπτισμα, περιμένοντας την φοβερή και αδέκαστη Κρίση, να προσ-παθείτε να μην τους μοιάζετε, αλλά να διάγετε την ζωή σας με φόβο Θεού και αγνότητα. Αυτό το εξέφρασε με τα λόγια: «Ειδέναι έκαστον υμών το εαυτού σκεύος», δηλαδή την γυναίκα του, «κτάσθαι εν αγιασμί και τιμή», που σημαίνει να έρχεστε σε επαφή με εγκράτεια. Έτσι θα ελέγχετε την άλογη επιθυμία, ορίζον-τας μέτρο γι' αυτήν, χωρίς να σας οδηγήσει αυτή πάντοτε, σαν τα άλογα ζώα. Όταν κανείς είναι εγκρατής και διατηρεί το μέτρο και της σεξουαλικής επαφής και της εγκρατείας, φυλάσσουντας τον εαυτό του κατά καιρούς καθαρό μόνο για τον σοφό Δημιουργό και πανάγαθο Θεό και Κύριο των πάντων, τον Ιησού Χριστό, που μας ένωσε με τον εαυτό Του, τότε εκείνος ο γάμος θα αποκληθεί πράγματι «τίμιος εν πάσι και η κοίτη αμίαντος» [25]. Δόξα Αυτώ και τιμή συν τω Πατρί Αυτού και τω Αγίω Πνεύματι εις τον αιώνα του αιώνος. Αμήν.

20. Α΄ Κορ. 7, 19.

21. Ιω. 14, 21.

22. Ματθ. 7, 21.

23. Α΄ Θεσσ. 4, 3-6.

24. Α΄ Κορ. 7, 5.

25. Εβρ. 13, 4.